

Т. О. Меліхова,
д. е. н., професор, завідувач кафедри обліку, аналізу, оподаткування та аудиту,
Інженерний навчально-науковий інститут ЗНУ, м. Запоріжжя
ORCID ID: 0000-0002-9934-8722

Д. М. Шарко,
магістрант кафедри обліку, аналізу, оподаткування та аудиту,
Інженерний навчально-науковий інститут ЗНУ, м. Запоріжжя
ORCID ID: 0000-0002-5854-0021

DOI: 10.32702/2306-6814.2020.21—22.30

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ І АУДИТУ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

T. Melikhova,
Doctor of Economic Sciences, Professor, Head of the Department of Accounting and Auditing,
Engineering Educational and Scientific Institute of Zaporizhzhya National University
D. Sharko,
Master student of the Department of Accounting and Auditing,
Engineering Educational and Scientific Institute of Zaporizhzhya National University

IMPROVING ACCOUNTING AND AUDITING OF SETTLEMENTS WITH CUSTOMERS AT THE ENTERPRISE

На сучасному етапі у будь-якого виробничого або торгівельного підприємства виникають розрахунки з покупцями та замовниками, тому дуже важливо правильно вести їх облік та своєчасно проводити їх перевірку. Під час здійснення аудиту за правильністю та своєчасністю проведення розрахунків з покупцями та замовниками, передусім, проводять звірку з контрагентами щодо відповідності відображення стану розрахунків, потім з'ясовують причини виникнення сумнівної та безнадійної заборгованості. Тому актуальним питанням на сьогодні є удосконалення обліку і аудиту розрахунків з покупцями та замовниками.

Метою роботи є удосконалення обліку і аудиту розрахунків з покупцями на підприємстві.

Для обліку розрахунків з покупцями не існує первинного документа, в якому збираються точна, сумнівна та безнадійна заборгованість, тому на підприємстві самостійно розроблять форму цього бланка для внутрішнього управління.

Метою розрахунків з покупцями є перевірка збільшення та зменшення розрахунків з покупцями, нарахування та списання резерву сумнівних боргів, правильності їх відображення в обліку.

Завдання проведення аудиту розрахунків з покупцями: перевірити наявність первинних документів; перевірити сальдо дебіторської заборгованості відповідної групи; перевірити фактично списаної безнадійної дебіторської заборгованості; перевірити заборгованості, що визнана безнадійною в наступному році; перевірити чистий дохід від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг на умовах наступної оплати; перевірити дебіторську заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги, що визнана сумнівною; перевірити нарахування резерву сумнівних боргів; перевірити списання резерву сумнівних боргів.

У роботі удосконалено облік і аудит розрахунків з покупцями підприємства. Для удосконалення обліку розрахунків з покупцями, запропонована форма відомості розрахунків з покупцями. Для удосконалення аудиту розрахунків з покупцями підприємства, запропонована методика, яка на відміну від існуючих включає: анкету, загальний план аудиту, програму аудиту, робочі документи аудитора. Запропонована методика проведення перевірки надасть змогу

аудитору охопити всі аспекти обліку розрахунків з покупцями на підприємстві, дослідити правильність, своєчасність, законність відображення в обліку розрахунків з покупцями, вчасно виявити порушення, провести якісний аудит та підвищити ефективність діяльності підприємства.

At the present stage, any production or trade enterprise has settlements with buyers and customers, so it is very important to keep proper records and conduct timely inspections. When conducting an audit of the correctness and timeliness of settlements with buyers and customers, first of all, check with contractors on the adequacy of the reflection of the status of settlements, then find out the causes of doubtful and bad debts. Therefore, an urgent issue today is to improve accounting and auditing settlements with buyers and customers.

The purpose of the work is to improve the accounting and audit of payments to customers in the enterprise.

There is no primary document for accounting settlements with buyers, which collects current, doubtful and bad debts, so the company will independently develop the form of this form for internal management.

The purpose of settlements with customers is to verify the increase and decrease of settlements with customers, accrual and write-off of the provision for doubtful debts, the correctness of their reflection in the account.

The task of auditing settlements with customers: to check the availability of primary documents; check the balance of receivables of the relevant group; check the actually written off bad debts; check the debt that is declared bad next year; check the net income from sales of products, goods, works, services on the terms of subsequent payment; check receivables for products, goods, works, services that are considered doubtful; check the accrual of the provision for doubtful debts; check the write-off of the provision for doubtful debts.

The paper improves the accounting and audit of settlements with customers of the enterprise. To improve the accounting of payments to customers, the proposed form of statement of payments to customers. To improve the audit of settlements with customers of the enterprise, the proposed method, which in contrast to the existing ones includes: questionnaire, general audit plan, audit program, working documents of the auditor. The proposed audit methodology will allow the auditor to cover all aspects of accounting for payments to customers in the company, to investigate the correctness, timeliness, legality of reflection in accounting of payments to customers, timely identify violations, conduct quality audits and improve the efficiency of the company.

Ключові слова: аудит, розрахунків з покупцями, анкета, загальний план, програма перевірки, робочий документ аудитора.

Key words: audit, settlements with buyers, questionnaire, general plan, verification program, auditor 's working document.

ВСТУП

На сучасному етапі у будь-якого виробничого або торговельного підприємства виникають розрахунки з покупцями та замовниками, тому дуже важливо правильно вести їх облік та своєчасно проводити їх перевірку. Під час здійснення аудиту за правильністю та своєчасністю проведенням розрахунків з покупцями та замовниками, передусім, проводять звірку з контрагентами щодо відповідності відображення стану розрахунків, потім з'ясовують причини виникнення сумнівної та безнадійної заборгованості. Тому актуальним питанням на сьогодні є удосконалення обліку і аудиту розрахунки з покупцями та замовниками.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Проблемними питаннями обліку та аудиту розрахунки з покупцями та замовниками займалися такі вітчизняні та зарубіжні вчені: Бутинець Ф.Ф., Кулаковська Л.П., Макаренко А.П., Піча Ю.В., Сахарцева І.І., Сопко В.В., Усач Б.Ф. та інші. Автори розглядають зазначене питання зі своєї точки зору та акцентують увагу на різних аспектах його обліку та проведення аудиту. Проте саме питання удосконалення обліку та аудиту розрахунки з покупцями та замовниками розкрито недостатньо і потребує подальшого дослідження.

Таблиця 1. Запропонована форма відомості розрахунків з покупцями

Підприємство	Поточна заборгованість					Сумнівна заборгованість			Безнадійна заборгованість			Усього		
	30 днів	60 днів	90 днів	180 днів	360 днів	90 днів	180 днів	360 днів	90 днів	180 днів	360 днів	90 днів	180 днів	360 днів

Таблиця 2. Анкета перевірки розрахунків з покупцями

№	Зміст питання	Варіанти відповіді				
		Інформація відсутня	Так	Ні	Примітки	
1	Які використовуються форми розрахунків з покупцями:					
	- попередня оплата					
	- оплата після відвантаження продукції?					
2	Чи обмежений доступ до комп'ютерної програми іншим особам?					
3	Чи проводиться звірка з покупцями стану заборгованості покупців?					
4	Як ведеться аналітичний облік розрахунків з покупцями:					
	- по кожному покупцю					
	- по кожному договору					
	- по кожній поставці?					
5	Чи ведеться облік покупців у розрізі:					
	- поточної заборгованості					
	- сумнівної заборгованості					
	- безнадійної заборгованості?					
6	Чи досліджується заборгованість покупців за терміном позивної давності, що минув?					
7	Чи використовуються векселя покупцями для розрахунків?					
8	Чи розраховується на підприємстві резерв сумнівних боргів?					
9	Чи є справи на розгляді у суді щодо стягнення заборгованості з покупців?					
10	Чи завжди вчасно передаються документи до бухгалтерії?					

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Метою роботи є удосконалення обліку і аудиту розрахунків з покупцями на підприємстві.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Для обліку розрахунків з покупцями не існує первинного документа, в якому збираються поточна, сумнівна та безнадійна заборгованості, тому на підприємстві самостійно розроблять форму цього бланка для внутрішнього управління. Запропонована форма

відомості розрахунків з покупцями наведена у таблиці 1.

Метою розрахунків з покупцями є перевірка збільшення та зменшення розрахунків з покупцями, нарахування та списання резерву сумнівних боргів, правильності їх відображення в обліку.

Завдання проведення аудиту розрахунків з покупцями:

- перевірка наявності первинних документів;
- перевірка сальдо дебіторської заборгованості відповідної групи;
- перевірка фактично списаної безнадійної дебіторської заборгованості відповідної групи;
- перевірка заборгованості, що визнана безнадійною в наступному році;
- перевірка чистого доходу від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг на умовах наступної оплати;
- перевірка дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги, що визнана сумнівною;
- перевірка нарахування резерву сумнівних боргів;
- перевірка списання резерву сумнівних боргів.

Удосконалену анкету перевірки розрахунків з покупцями наведено в таблиці 2.

Удосконалений загальний план проведення аудиту розрахунків з покупцями наведено у таблиці 3.

Удосконалена програма аудиту розрахунків з покупцями наведено в таблиці 4.

По усім аудиторським процедурам, які наведені у загальному плані і програмі аудиту розрахунків з покупцями, запропоновані робочі документи аудитора (табл. 5—12).

Таблиця 3. Загальний план проведення аудиту розрахунків з покупцями

Етап аудиторської перевірки	Аудиторські процедури	Період проведення	Виконавці
Підготовчий	Знайомство з бізнесом клієнта, визначення аудиторського ризику, планування проведення аудиту розрахунків з покупцями		
Основний	Перевірити наявності первинних документів		
	Перевірити сальдо дебіторської заборгованості відповідної групи		
	Перевірити списання безнадійної дебіторської заборгованості відповідної групи		
	Перевірити заборгованості, що визнана безнадійною в наступному році		
	Перевірити чистий дохід від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг на умовах наступної оплати		
	Перевірити дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги, що визнана сумнівною		
	Перевірити нарахування резерву сумнівних боргів		
	Перевірити списання резерву сумнівних боргів		
Завершальний	Складання аудиторського звіту і висновку		

Таблиця 4. Програма аудиту розрахунків з покупцями

№	Мета	Перелік аудиторських процедур	Критерії якості	Метод перевірки	Код робочого документа	Період проведення	Виконавець	Примітки
1	Впевнитись у наявності первинних документів розрахунків з покупцями	Перевірити наявності первинних документів розрахунків з покупцями	А, Б, Г, Є	Документальний, арифметичний, суцільний	АРП-1			
2	Впевнитись у правильності визначення сальдо дебіторської заборгованості відповідної групи покупців	Перевірити правильність визначення сальдо дебіторської заборгованості відповідної групи покупців	А, Б, Г, Є	Документальний, арифметичний, суцільний	АРП-2			
3	Впевнитись у правильності списання безнадійної дебіторської заборгованості відповідної групи покупців	Перевірити списання безнадійної дебіторської заборгованості відповідної групи покупців	А, Б, Г, Є	Документальний, арифметичний, суцільний	АРП-3			
4	Впевнитись у правильності заборгованості, що визнана безнадійною в наступному році	Перевірити заборгованості, що визнана безнадійною в наступному році	А, Б, Г, Є	Документальний, арифметичний, суцільний	АРП-4			
5	Впевнитись у правильності визначення чистого доходу від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг на умовах наступної оплати	Перевірити чистий дохід від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг на умовах наступної оплати	А, Б, Г, Є	Документальний, арифметичний, суцільний	АРП-5			
6	Впевнитись у правильності визначення дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги, що визнана сумнівною	Перевірка дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги, що визнана сумнівною	А, Б, Г, Є	Документальний, арифметичний, суцільний	АРП-6			
7	Впевнитись у правильності нарахування резерву сумнівних боргів	Перевірити нарахування резерву сумнівних боргів	А, Б, Г, Є	Документальний, арифметичний, суцільний	АРП-7			
8	Впевнитись у правильності списання резерву сумнівних боргів	Перевірити списання резерву сумнівних боргів	А, Б, Г, Є	Документальний, арифметичний, суцільний	АРП-8			
Критерії якості аудиторської перевірки: наявність – А; правдивість – Б; права та зобов'язання – В; повнота – Г; вимірювання – Д; оцінку вартості – Е; подання і розкриття – Є								

Таблиця 5. Робочий документ аудитора
АРП-1 — перевірка наявності первинних документів

Документ	Накладні	Рахунки	Акти приймання-передачі	Податкові накладні	Товарно-транспортні накладні
Період					

Таблиця 6. Робочий документ аудитора АРП-2 — перевірка сальдо дебіторської заборгованості відповідної групи

Дата балансу	За даними підприємства			За даними аудиту			Відхилення		
	1 група	2 група	3 група	1 група	2 група	3 група	1 група	2 група	3 група

Таблиця 7. Робочий документ аудитора АРП-3 — перевірка списання безнадійної дебіторської заборгованості відповідної групи

Дата балансу	За даними підприємства			За даними аудиту			Відхилення		
	1 група	2 група	3 група	1 група	2 група	3 група	1 група	2 група	3 група

Таблиця 8. Робочий документ аудитора АРП-4 — перевірка заборгованості відповідної групи, що визнана безнадійною в наступному році

Дата балансу	За даними підприємства			За даними аудиту			Відхилення		
	1 група	2 група	3 група	1 група	2 група	3 група	1 група	2 група	3 група

Таблиця 9. Робочий документ аудитора АРП-5 — перевірка чистого доходу від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг на умовах наступної оплати

Покупець	За даними підприємства	За даними аудиту	Відхилення

Таблиця 10. Робочий документ аудитора АРП-6 — перевірка дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги, що визнана сумнівною

Покупець	За даними підприємства	За даними аудиту	Відхилення

Таблиця 11. Робочий документ аудитора АРП-7 — перевірка нарахування резерву сумнівних боргів

Дата балансу	За даними підприємства	За даними аудиту	Відхилення

Таблиця 12. Робочий документ аудитора АРП-8 — перевірка списання резерву сумнівних боргів

Дата балансу	За даними підприємства	За даними аудиту	Відхилення

ВИСНОВКИ

У роботі удосконалено облік і аудит розрахунків з покупцями підприємства. Для удосконалення обліку розрахунків з покупцями, запропонована форма відомості розрахунків з покупцями. Для удосконалення аудиту розрахунків з покупцями підприємства, запропонована методика, яка на відміну від існуючих включає: анкету, загальний план аудиту, програму аудиту, робочі документи аудитора. Запропонована методика проведення перевірки надасть змогу аудитору охопити всі аспекти обліку розрахунків з покупцями на підприємстві, дослідити правильність, своєчасність, законність відображення в обліку розрахунків з покупцями, вчасно виявити порушення, провести якісний аудит та підвищити ефективність діяльності підприємства.

Література:

1. Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Бескоста Г.М. Аудит: навч.-метод. посібник. Запоріжжя: ЗДІА, 2016. 184 с.
2. Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Бескоста Г.М. Організація і методика аудиту: навч.-метод. посібник. Запоріжжя: ЗДІА, 2015. 190 с.
3. Меліхова Т.О. Визначення витрат господарської діяльності підприємства. Бізнес Інформ. Харків: ХНЕУ, НДЦ індустріальних проблем розвитку НАН України, ВД "Інжек". 2013. № 3. С. 254—258.
4. Меліхова Т.О., Ніколаєнко Н.С. Розробка програми аудиту виробничих запасів для підвищення фінансової безпеки підприємства. Економіка та держава. 2017. № 1. С. 51—55.
5. Меліхова Т.О., Манойло Т.В. Проблемні аспекти відображення в обліку ТМЦ та обладнання при віднесенні до капітальних інвестицій відповідно до П(С)БО та МСФЗ. Вісник Дніпропетровського національного університету. Серія "Економіка". Дніпропетровськ: 2014. Вип. 3. № 10/1. Т. 22. С. 158—164.
6. Макаренко А.П., Меліхова Т.О. Методичні підходи до проведення внутрішнього аудиту звіту про фінансові результати в системі управління економічною безпекою підприємства. Матеріали тез доповідей Міжнародного практичного конференції "Сучасні проблеми модернізації та структурних трансформацій економіки України і регіонів". 11 листопада 2015 р. Запоріжжя: КПУ, 2015. С. 118—120.

7. Макаренко А.П., Меліхова Т.О. Теоретико-методичні основи та практичні підходи до вдосконалення аудиту лізингових операцій. Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії, 2016. № 6. С. 164—171.

8. Меліхова Т.О. Економічна безпека підприємства: формування, контроль, ефективність: монографія. Херсон: Видавничий дім "Гельветика", 2018. 632 с.

9. Меліхова Т.О., Федоров І.О. Внутрішній контроль виробничих запасів для своєчасного виявлення загроз в системі управління фінансової безпеки підприємства. Агросвіт, 2018. № 2. С. 63—70.

10. Макаренко А.П. Державний фінансовий контроль: навч. посібник для ВНЗ: [гриф ЗДІА] / А.П. Макаренко, І. Я. Максименко, Т.О. Меліхова, О. П. Зоря. — Запоріжжя: ЗДІА, 2017. — 280 с.

11. Maksymenko I., Melikhova T. Accounting and analytical procurement of state financial control and directions of its implementation in Ukraine. Baltic Journal of Economic Studies, Volume 3 Number 5. Riga: Publishing House "Baltija Publishing", 2017, P. 268—275.

12. Меліхова Т.О., Верьовкіна А.С. Удосконалення методики перевірки грошових коштів у національній валюті. Інвестиції: практика та досвід. 2019. № 1. С. 24—29. DOI: 10.32702/2306-6814.2019.1.24

13. Меліхова Т.О., Чакалова Н.С., Середенко Т.С. Удосконалення методичних засад аудиту операцій з готівкою та на рахунках у банку для підвищення ефективності управління підприємством. Інвестиції: практика та досвід. 2019. № 5. С. 32—41. DOI: 10.32702/2306-6814.2019.5.32

14. Меліхова Т.О., Височина В.В. Розробка програми аудиту витрат на виробництво для підвищення фінансової безпеки підприємства. Економіка та держава. 2018. № 1. С. 69—75.

15. Меліхова Т.О., Лукашова М.А. Удосконалення методики внутрішнього аудиту розрахунків з підзвітними особами для підвищення економічної безпеки підприємства. Ефективна економіка. 2019. № 1. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6826>

16. Меліхова Т.О., Журавель К.О. Методичні підходи до проведення внутрішнього аудиту товарів для своєчасного виявлення загроз в системі управління економічної безпеки підприємства. Інвестиції: практика та досвід, 2019. № 2. С. 56—63.

17. Меліхова Т.О., Алексютіна Т.В. Розробка системи знаків виявлених помилок для удосконалення аудиту розрахунків з постачальниками та підрядниками. Економічний форум. Луцьк: ЛНТУ, 2013. С. 391—396.

18. Maksymenko I., Melikhova T., Zorya O., Fatiukha N., Chumak O. Fiscal audit development in the system of budget process management. *Academy of Accounting and Financial Studies journal*, 2018. vol. 22, is. 6, 7 p.

19. Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Подмешальська Ю.В., Чакалова Н.С. Бухгалтерський облік: навч.-метод. посібник. Запоріжжя: ЗДІА, 2018. 602 с.

20. Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Чакалова Н.С. Інформаційна база заповнення спрощеної звітності — інструмент управління та фінансової безпеки. *Часопис економічних реформ*. 2014. № 1. С. 26—32.

21. Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Чакалова Н.С. Удосконалення облікових реєстрів з метою своєчасного управління підприємством та контролю за його фінансовою безпекою. *Економічний вісник університету*. 2014. Вип. 22 (1). С. 85—95.

22. Макаренко А.П., Зоря О.П., Меліхова Т.О., Максименко І.Я. Соціальне страхування: сутність, значення та обліковий аспект: навч. посібник: гриф ЗДІА. Запоріжжя: ЗДІА, 2017. 200 с.

23. Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Гамова О.В. Оподаткування в системі обліку: навч.-метод. посібник. Запоріжжя: ЗДІА, 2015. 147 с.

24. Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Чакалова Н.С. Податкове планування та мінімізація податкових ризиків: навч. посібник: рек. вченою радою ЗДІА. Запоріжжя: ЗДІА, 2017. 260 с.

25. Подмешальська Ю.В., Меліхова Т.О., Чакалова Н.С. Бухгалтерський облік: навч.-метод. посібник. Запоріжжя: ЗДІА, 2017. 400 с.

26. Меліхова Т.О. Визначення витрат господарської діяльності підприємства. *Бізнес Інформ*. Харків: ХНЕУ, НДЦ індустріальних проблем розвитку НАН України, ВД "Інжек", 2013. № 3. С. 254—258.

27. Салига С.Я., Меліхова Т.О. Аудит податків суб'єктів господарювання: монографія. Запоріжжя: КПУ, 2011. 224 с.

28. Меліхова Т. О., Балашова Ю. О. Удосконалення внутрішнього аудиту виробничих запасів для підвищення фінансової безпеки підприємства. *Ефективна економіка*. 2019. № 12. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=7503> (дата звернення: 29.10.2020). DOI: 10.32702/2307-2105-2019.12.10

29. Меліхова Т.О., Левтєрова Л.В. Методичні підходи до проведення внутрішнього аудиту виробничих запасів на сільгосппідприємстві. *Агросвіт*. 2020. № 2. С. 10—17. (дата звернення: 29.10.2020). DOI: 10.32702/2306-6792.2020.2.10

30. Макаренко А.П., Меліхова Т.О., Чакалова Н.С. Теорія і методика документування в обліку та аудиті: навчальний посібник для здобувачів вищої освіти за рівнем бакалавра зі спеціальності 071 "Облік і оподаткування" за денною та заочною формою навчання. Запоріжжя: ЗНУ, 2020. 400 с.

References:

1. Makarenko, A.P. Melikhova, T. O. and Beskosta, H. M. (2016), *Audit [Audit]*, ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

2. Makarenko, A.P. Melikhova, T. O. and Beskosta, H. M. (2015), *Orhanizatsiya i metodyka audyt [Organization and method of audit]*, ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

3. Melikhova, T.O. (2013), "Determination of expenses of the economic activity of the enterprise", *Zhurnal "Biznes Inform"*, vol. 3, pp. 254—258.

4. Melikhova, T.O. and Nikolayenko, N.S. (2017), "Development of an inventory audit program to increase financial security of the enterprise", *Ekonomika ta derzhava*, vol. 1, pp. 51—55.

5. Melikhova, T.O. and Manoylo, T. V. (2014), "Problematic aspects of the registration of the TMC and the equipment when attributed to capital investments in accordance with P (C) BO and IFRS", *Visnyk Dnipropetrovskoho natsionalnoho universytetu. Seriya "Ekonomika"*, vol. 10/1, pp. 158—164.

6. Makarenko, A.P. and Melikhova, T.O. (2015), "Methodological approaches to internal audit of the financial results report in the system of management of economic safety of the enterprise", *Materialy tez dopovidey Mizhnar. nauk. — prak. konf. "Suchasni problemy modernizatsiyi ta strukturnykh transformatsiy ekonomiky Ukrayiny i rehioniv"*, [Materials of Abstracts International sciences - prak conf. "Modern problems of modernization and structural transformations of the economy of Ukraine and regions"], KPU, Zaporizhzhya, Ukraine, 11 nov, pp. 118—120.

7. Makarenko, A.P. and Melikhova, T.O. (2016), "Theoretical and methodological foundations and practical approaches to improving the audit of leasing operations", *Ekonomichnyy visnyk Zaporizkoyi derzhavnoyi inzhenernoyi akademiyi*, vol. 6, pp. 164—171.

8. Melikhova, T.O. (2018), *Ekonomichna bezpeka pidpryyemstva: formyrovanye, kontrol', efektyvnist' [Economic security of the enterprise: formation, control, efficiency]*, Kherson, Ukraine.

9. Melikhova, T.O. and Fedorov, I.O. (2018), "Internal control of inventory for timely detection of threats in the system of financial security management of the enterprise", *Ahrosvit*, vol. 2, pp. 63—70.

10. Makarenko, A.P. Maksymenko, I. YA. Melikhova, T. O. and Zorya, O.P. (2017), *Derzhavnyy finansovyy kontrol', [State financial control]*, ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.

11. Maksymenko, I. and Melikhova, T. (2017), "Accounting and analytical procurement of state financial control and directions of its implementation in Ukraine", *Baltic Journal of Economic Studies*, Vol. 3, No. 5, pp. 268—275.

12. Melikhova, T. and Verovkina, A. (2019), "Improvement of checking method of cash assets in national currency", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 1, pp. 24—29. DOI: 10.32702/2306-6814.2019.1.24

13. Melikhova, T., Chakalova, N. and Seredenko, T. (2019), "Improvement of methodological principles of audit of operations with cash and cash within the bank for improvement of efficiency of business management", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 5, pp. 32—41. DOI: 10.32702/2306-6814.2019.5.32

14. Melikhova, T.O. and Vysochyna, V.V. (2018), "Development of a program for auditing production costs to improve the financial safety of the enterprise", *Ekonomika ta derzhava*, vol. 1, pp. 69—75.

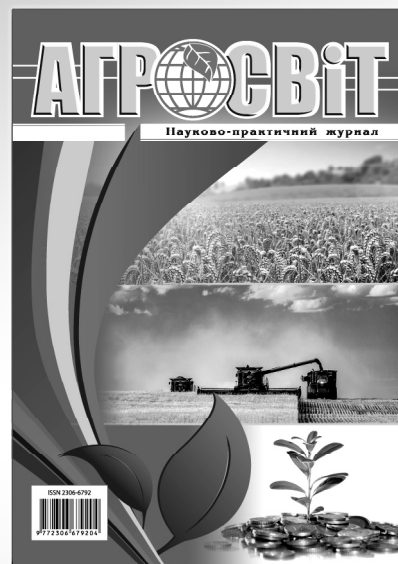
15. Melikhova, T. and Lukashova, M. A. (2019), "Improvement of the methodology of accounts internal audit with accountable persons for improving the economic security of the enterprise", *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 1, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6826> (Accessed 16 Dec 2019). DOI: 10.32702/2307-2105-2019.1.30
16. Melikhova, T.O. and Zhuravel', K.O. (2019), "Methodical approaches to conducting internal audit of goods for timely detection of threats in the system of management of economic security of the enterprise", *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 2, pp. 56—63.
17. Melikhova, T.O. and Aleksytina, T.V. (2013), "Development of a system of signs of detected errors to improve the audit of payments with suppliers and contractors", *Ekonomichnyy forum*, pp. 391—396.
18. Maksymenko, I. Melikhova, T. Zorya, O. Fatiukha, N. and Chumak, O. (2018), "Fiscal audit development in the system of budget process management", *Academy of Accounting and Financial Studies journal*, vol. 22, pp. 6, 7.
19. Makarenko, A.P. Melikhova, T.O. Podmeshalska, Y.V. and Chakalova, N.S. (2018), *Bukhholdersky oblik: navch.-metod. posibnyk* [Accounting: teaching method. manual], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.
20. Makarenko, A. P. Melikhova, T. A. and Chakalova, N. S. (2014), "Information base for filling in simplified reporting — a tool for management and financial security", *Chasopys ekonomichnykh reform*, vol. 1, pp. 26—32.
21. Makarenko, A. P. Melikhova, T. A. and Chakalova, N. S. (2014), "Improving accounting records in order to manage the enterprise in a timely manner and monitor its financial security", *Ekonomichnyy visnyk universytetu*, vol. 22 (1), pp. 85—95.
22. Makarenko, A.P., Zorya, O.P., Melikhova, T.O. and Maksymenko, I.YA. (2017), *Sotsial'ne strakhuvannya: сутність, значення та обліковий аспект* [Social insurance: essence, value and accounting aspect], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.
23. Makarenko, A.P. Melikhova, T.O. and Hamova, O.V. (2015), *Opodatkuvannya v systemi obliku: navch.-metod. posibnyk* [Taxation in the accounting system: teaching method. manual], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.
24. Makarenko, A.P. Melikhova, T.O. and Chakalova, N.S. (2017), *Podatkove planuvannya ta minimizatsiya podatkovykh ryzykiv: navch. posibnyk* [Tax planning and minimization of tax risks: teaching. manual], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.
25. Podmeshal's'ka, Yu., Melikhova, T.O. and Chakalova, N.S. (2017), *Bukhholders'ky oblik: navch.-metod. posibnyk* [Accounting: teaching method. manual], ZDIA, Zaporizhzhya, Ukraine.
26. Melikhova, T.O. (2013), "Determination of expenses of the economic activity of the enterprise", *Zhurnal "Biznes Inform"*, vol. 3, pp. 254—258.
27. Salyha, S.Ya. and Melikhova, T.O. (2011), *Audyt podatkiv sub'ektiv hospodariuvannya* [Audit of Taxes of Business Entities], KPU, Zaporizhzhya, Ukraine.
28. Melikhova, T. O. and Balashova, Yu. O. (2019), "Improvement of the internal audit of inventory for improving financial security", *Efektivna ekonomika*, [Online], vol. 12, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7503> (Accessed 29 Oct 2020). DOI: 10.32702/2307-2105-2019.12.10
29. Melikhova, T. and Lievtierova, L. (2020), "Methodical approaches for realization the internal audit of the production inventory at the agricultural enterprise", *Agrosvit*, vol. 2, pp. 10—17. DOI: 10.32702/2306-6792-2020.2.10
30. Makarenko, A.P. Melikhova, T. O. and Chakalova, N.S. (2020), *Teoriya i metody dokumentuvannya v obliku ta audyti* [Theory and methods of documentation in accounting and auditing], ZNU, Zaporizhzhya, Ukraine.

Стаття надійшла до редакції 11.11.2020 р.

АГРОСВІТ

www.agrosvit.info

Передплатний індекс: 23847

Виходить 24 рази на рік

**Журнал включено до переліку
наукових фахових видань України
з ЕКОНОМІЧНИХ НАУК (Категорія «Б»)**

Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292